

STOP KRŠITVAM - ZA DOSTOJNO DELO!

Prepoznamo kršitve, poznamo svoje pravice in se borimo za dostojno delo!

Prekarne oblike dela so vse bolj razširjene, predvsem med mladimi, ki so pripravljene prevzeti kakršnokoli obliko dela, v to pa jih sili eksistencialna stiska in želja po osamosvojitvi.

Velikokrat pa delodajalci te prekarne oblike dela uporabljajo tudi, ko bi morale iti za redne zaposlitve in s tem za pogodbo o zaposlitvi za nedoločen čas. Prekarne oblike dela so tiste, ki so za delodajalce cenejše in bolj fleksibilne- npr. avtorska pogodba, podjemna pogodba, študentsko delo, delo preko s.p.- na drugi strani pa so zaradi tega manj varne za delavke in delavce; s tem nimajo enakih socialnih, pravnih in ekonomskih pravic. S takim delavcem ali delavko se lahko iz danes na jutri prekine delo, ne uživajo plačanega dopusta, bolniške, porodniške, ne dobijo regresa, in podobno.

Ko gre za vse elemente delovnega razmerja, zaradi česar bi morale biti sklenjene pogodbe o zaposlitvi, govorimo tudi o kršenju zakona (ZDR-1), ki v 4. členu jasno definira delovno razmerje in elemente le-tega: » *Delovno razmerje je razmerje med delavcem in delodajalcem, v katerem se delavec prostovoljno vključi v organiziran delovni proces delodajalca in v njem za plačilo, osebno in nepretrgano opravlja delo po navodilih in pod nadzorom delodajalca.*«

Na Sindikatu Mladi plus opazujemo pojav vse večjega števila oglasov delodajalcev, kjer opisujejo delo, ki ima vse elemente delovnega razmerja, a želijo delavca ali delavko najeti preko prekarne oblike dela. Zaradi tega smo se odločili, da se bomo na to situacijo odzvali z različnimi aktivnostmi:

1) Sledili bomo oglasom in tiste, kjer prepoznamo elemente delovnega razmerja in s tem **potencialne kršitve, prijavljali pristojnim organom, torej Inšpektoratu za delo.**

Trenutno je Inšpektorat za delo v Sloveniji izjemno kadrovsko in finančno podhranjen, zato le stežka nadzoruje vse delodajalce in ugotavlja kršitve. Prav tako Inšpektorat za delo nima pravih pristojnosti, ki bi ob ugotovitvi elementov delovnega razmerja lahko odredilo zaposlitev, zato si želimo s spremembo Zakona o Inšpekciji dela povečati pristojnosti Inšpektorata ter zagotoviti večjo varnost delavcev. Več o tem si lahko preberete o našem stališču tu ([link do objave na naši spletni strani](#)).

2) **Iskalce zaposlitve in tiste, ki delo že opravljajo bomo informirali o njihovih pravicah.**

V primeru, da zasledimo problematičen oglas, ga bomo tudi javno objavili z razlago potencialne kršitve in tako iskalce zaposlitve in tiste, ki delo že opravljajo, informirali o tematici, elementih delovnega razmerja ter njihovih pravicah.

3) **Obvestili bomo delodajalca**, ki delo razpisuje o tem, da sumimo, da gre za elemente delovnega razmerja, izpostavili pravna določila na tem področju **in pozvali k zaposlitvi v skladu z zakonom**.

Obveščanje delodajalcev in posrednikov oglasov za delo izvajamo v sodelovanju z Gibanjem za dostojno delo.

Izvajali bomo poostren nadzor nad delodajalci ter portali za posredovanje dela.

Naš prvi fokus bo na oglasih, v katerih delodajalci zahtevajo opravljanje dela preko s.p.. Pozorni bomo na oglase za delo, ki poteka:

- pod nadzorom delodajalca,
- po navodilih delodajalca,
- dlje časa (morda je celo napisano koliko ur dela se pričakuje na dan),
- kjer je delodajalec ponudi možnost sklenitve pogodbe, ali delo preko s.p. (saj v koliko gre za tako obliko dela, mora biti sklenjena pogodba o zaposlitvi)

Že iz teh značilnosti lahko sklepamo, da gre verjetno za elemente delovnega razmerja in bi zato morala biti sklenjena pogodba o zaposlitvi.

Namen poostrenega nadzora je spodbujanje delodajalcev, da spoštujejo zakon. Želimo si zmanjšanja števila oblik prekarnih oblik dela, predvsem razširjenosti tovrstnih oblik dela med mladimi – verjamemo, da si dostojno delo zaslužimo vsi!

Tea Jarc, Sindikat Mladi plus; » Kdaj je postalo popolnoma normalno in sprejemljivo, da se krši zakon? In zakaj tega nihče ne nadzoruje v taki meri, kot je to nujno potrebno? Kljub temu, da smo mladi zaradi okoliščin prisiljeni v to, da sprejmemo kakršnokoli delo, to ne pomeni, da so kršitve sprejemljive. Nujno se moramo zavedati pravic in se zadnje boriti! S to akcijo želimo nasloviti prav to temo.«

Zala Turšič, Sindikat Mladi plus: »Ob visoki stopnji nepoznavanja delovno-pravne zakonodaje, ki smo jo zaznali med mladimi, smo prepričani, da je ukrepanje nujno. Prisilni s.p. je pogosta kršitev, ob tem pa se iskalci zaposlitev nemalokrat ne zavedajo, kakšne pravice jim pripadajo in da gre v številnih primerih za delovno razmerje in s tem pogodbo o zaposlitvi, ki jim pripada. Zakon nima vrednosti, v kolikor se ga ne uporablja – storili bomo vse, kar je v naši moči, da število kršiteljev zmanjšamo, nujno pa je, da se tudi mladi zavedajo, kam se lahko obrnejo po informacije in kako se lotiti prijav ter boja za pravice. Zavzeti se zase in zahtevati spoštovanje pravic se seveda pogosto zdi tvegano in zbuja strah – ravno zato pa je nujno, da v tem delujemo skupaj. Pridruži se nam, boj za dostojno delo je skupen boj vseh nas!«

Sara Bagari, Gibanje za dostojno delo in socialno družbo: »Zaznali smo porast števila oglasov delodajalcev, ki predstavljajo nezakonito prakso delodajalcev – gre za oglase za študentsko delo oz. katero izmed drugih prekarnih oblik dela, kjer pa vsebina opisa oglasa za delo kaže na obstoj elementov delovnega razmerja. V primeru, ko so izpolnjeni vsi elementi delovnega razmerja, delavec in delodajalec ne moreta poljubno izbirati, kako bosta oblikovala svoje razmerje, ampak morata po Zakonu o delovnih razmerjih skleniti pogodbo o zaposlitvi. Prav s prikritimi delovnimi razmerji (tudi v obliki študentskega dela) delodajalci vse pogosteje namerno ali nenamerno nadomeščajo potrebo po redno zaposlenih delavkah in delavcih. Kar pomeni, da prikrita delovna razmerja odžirajo delo brezposelnim osebam, konkretno tudi mladim, ki iščejo svojo prvo zaposlitev.«

Tudi mladi si zaslužimo in upravičeno zahtevamo, da imamo priložnost za ustvarjanje lastne prihodnosti in dostojnega življenja. In ne pričakujemo nič manj. V okviru kampanje »Stop kršitvam – ZA dostojno delo! « bomo na Sindikatu Mladi plus izvedli dan odprtih vrat, ki bo 7. 6. 2016. Delavkam in delavcem, ki že imajo s. p. ali tistim od katerih potencialni delodajalec zahteva odprtje le tega, kot pogoj za opravljanje dela, bomo ponudili brezplačno pravno svetovanje.

Pozivamo vas, da se akciji pridružite tudi vi, tako, da nam pošljete oz. delite oglase za delo, za katere menite, da bi lahko predstavljali kršitve. Opozorite nas preko facebooka ali e- mail naslova: info@mladiplus.si.

